

בעזהש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו

בסעודת רעוא דרעוין

פרשת תצוה - זכור

שנת תש"ע לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תקצ"ו

קול צהלה ורנה

משגרים אנו בזה מעמקי רגשותינו, ברכת מולא טבא וגדיא יאה
לכבוד ידידינו וידיד כל, הרבני החשוב, שמו המזב נודע בשערים
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, רחום ומוקיר רבנן,
העומד לימינינו בכל עת ועונה

מוה"ר ישראל אשר פראמאזויטש הי"ו

מראשי קהלתנו הק'

לרגל השמחה אשר במעונו בנישואי בנו הבחור החשוב
המופלא ומופלג במעלות ומדות מזכות

החתן כמר אליעזר זוסיא ני"ו

וברכותינו בזה צרופה שיזכה לרוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח
מתוך עושר ואושר והרחבת הדעת, ולהמשיך בעבודתו הק' לאורך ימים
עדי נזכה לשמחתן של ישראל לקבל פני משיח צדקינו
ומלכינו בראשינו בכ"א

המברכים

מכון מעדני מלך

להשיג אצל

מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.

Brooklyn N.Y. 11211

718.388.1751.#117

דברי תורה

בסעודה שלישית פרישת תצוה (זכור) תשיע לפי"ק

שמעון בן יוחאי, מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה. אמר להם, אמרו אתם. אמרו לו, מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אם כן שבשופן יהרגו, שבכל העולם כולו אל יהרגו. אמרו לו, אמור אתה. אמר להם, מפני שהשתחוו לאלם, [צימי נבוכדנצר]. אמרו לו, וכי משוא פנים יש בדבר [איך זכו לנס]. אמר להם, הם לא עשו אלא לפנים [מיראה], אף הקדוש ברוך הוא לא עשה עמהן אלא לפנים, והיינו דכתיב (איכה ג-ג) כי לא ענה מלבו ע"כ. — ובאמת במדרש רבה (שיר ז-ח) איתא, שרבי שמעון בן יוחאי עצמו אמר גם כן הטעם בשביל שאכלו מסעודתו של אותו רשע. אמרו לו, והלא לא אכלו סעודה אלא אנשי שושן הצירה בלבד. ומשני עלה, הלא כל ישראל ערביין אילין באילין דכתיב (ויקרא כו-לו) וכשלו איש באחיו, איש בעון אחיו ע"כ. — וכיון דליכא מידי ללא רמיזי באורייתא, שאלו המן מן

בגמרא (חלין קלט:) המן מן התורה מנין, (בראשית ג-יא) המן העץ [המן יתלה על העץ], אסתר מן התורה מנין, (דברים לא-יח) ואנכי אסתר אסתר [צימי אסתר יהיה אסתר פנים ומלאוהו זרות רבות ורעות]. מרדכי מן התורה מנין [לגדולת מרדכי], דכתיב (שמות ל-כג) מר דרור, ומתרגמינן מירא דכיא [וקרי ליה ראש לצמנים לצדיקים ואנשי כנסת הגדולה] ע"כ.

וגראה דהנה מפסקי המגילה מבואר, כי מרדכי נזהר על אסתר לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה (ד-ח). ואסתר היסקה מתחלה ולא רצתה, עד שבסופה נתרצתה לדעת מרדכי לבוא אל המלך. ויש להבין מה היה הדיון שציניהם.

וגראה דאיתא בגמרא (מגילה יב.) שאלו תלמידיו את רבי

בשציל שהשתחוו לללם, כי זה לא עשו
אלא לפנים, ומה שנתחייבו ישראל,
הוא בשציל שנהנו מסעודתו של אותו
רשע, ואם כן באמת לא מחוייבים
ישראל כליה, רק נער ופחד מות,
ובדאי יעשו מן השמים ישועה
לישראל על ידי כניסתה לאחשורוש.

אמנם אסתר סברה, שהגזירה באה
בשציל שהשתחוו לללם, ואולי לא עשו
זאת רק לפנים, ועל זה יש חיוב
כליה, וכי משוא פנים יש בדבר, ולא
רצתה לסקן עצמה ליכנס אל המלך,
כאשר לא תוכל לפעול לטובתן של
ישראל. וזהו שאמרו אסתר מן התורה
מנין, מה חשבה אסתר שלא רצתה
ליכנס, על זה אמר, ואנכי אסתר
אסתיר פני ציוס ההוא וגו', כי פנה
אל אלהים אחרים, שהסתרת פנים
היא עבור שהשתחוו לללם, ואם כן
אין להם תרופה.

ובראדה דזהו שאמר הכתוב, איש
יהודי היה בשושן הצירה
ושמו מרדכי וגו' איש ימיני (ב-ה).
ויש לומר כי סמוך לפסוק זה של
ואנכי אסתיר פני ציוס ההוא,
נאמר מקודם, והסתרתי פני מהם
והיה לאכול, ומנא'והו רעות רבות
ולרות וגו' (דברים לא-יז). וצוה נרמו
כי נתחייבו שונאי'הן של ישראל כליה
בשציל שנהנו מסעודתו של אותו רשע

התורה מנין, בשציל איזה חטא בא
גזירת המן, שנתחייבו ישראל כליה. על
זה אמרו, שנאמר המן העץ אשר
צויתך לבצתי אכל ממנו אכלת, כי
עבור שאכלו מה שהיו מוזהרים שלא
לאכול, על כן באה עליהם גזירת המן.

ולבאורה יש להנין, מה שהקשו
התלמידים וכי משוא פנים
יש בדבר, הלא גם לדבריהם שאמרו
שנתחייבו מפני שנהנו מסעודתו של
אותו רשע, גם כן תקשה קושי'א זאת,
איך זכו שוב לנס. ואדרבה על
דבריהם אי אפשר לתרץ שלא עשו
אלא לפנים, דהרי 'נהנו' מסעודתו של
אותו רשע, ולא היה רק לפנים, כי
לא הכריחו אותם ללכת אל המשתה,
ואם כן וכי משוא פנים יש בשושן.
ונראה כי באמת על חטא זה לא
מחוייבים כליה, כי גם על מאכלות
אסורות אין עונש מיתה אלא לאו
גרידא, ולא מגיע עבור זה אלא נער
נגד ההנאה, על דרך תשובת המשקל,
וממילא סגי להם בעונשים לפנים, כדי
שישובו אל ה'. רק על השתחואה
לללם שיש בזה עבודה זרה, חיוב של
מיתה, על זה הקשו וכי משוא פנים
יש בדבר.

ובבעתה יש לומר, כי מרדכי היה
סובר, שהגזירה לא באה

יכנס בקטורת וצשמן הקודש דס חיה טמאה (עיין צראצ"ד ה' כלי המקדש ח-ג) ע"כ. הרי לנו כי ה' מקבל צבית ה' גם המר דרור, אף שצבצמותה היא חיה טמאה, זהו רק חילוניותה, אבל הדם שצרור צמוכה טהורה, וראויה לצוא צבית ה'. ודוגמת זה היו ישראל בצמותה זמן, שאף שהשתחוו לללס, היתה זאת רק צחילוניותה, ולא עשו אלא לפניס, ולצס קודש לה', וראוייס הם ליטעה.

וזדו שאמרו, מרדכי מן התורה מנין, מה השיצה מרדכי לאסתר מן התורה, על זה אמרו, מר דרור, שהכניסה ה' צהשמן המשחה, אס כי לפניס היא חיה טמאה, אין אנו מצייטס על זה, ופנימיותה ראויה לצוא צבית ה', כן הם ישראל, שהגס שהשתחוו לללס, לא עשו אלא לפניס, ואין צזה טענת וכי משוא פניס יש צדצד.

ובזה נראה לצאר מאמרס (מגילה טו:) אמר רצי לוי כיון שהגיעה אסתר לצבית הצלמייס, נסתלקה ממנה שכנינה, ואמרה (תהליס כג-צ) ח-לי ח-לי למה עוצנני וגו', שמא אתה דן על שוגג כמזיד, ועל אונס כרצון ע"כ. וצמדדש (ילקוט תהליס חרפה) איתא, שאמרה ח-לי צייס ח-לי

דהרי אמרו חז"ל (ויק"ר יח-י) אין ויהיה אלא לשון שמחה, ואמר הכתוב והקתרתני פני מהס, צצציל ויהיה לאכול, שהיו שמחים ונהניס מסעודת אוחו רשע, ולכן ואנכי אסתר אסתי, יצא צימי אסתר אסתר פניס. ואס כן אס כי הכתוב השמאלית שלאחר ואנכי אסתר אסתי, כתיב כי פנה אל אלהיס אחריס, מכל מקום צפסוק הימנית שמלפניה נאמר טעמא של ויהיה לאכול, ומקרא נדרש מלפניו (וצחיס כד:). ולכן קראוהו צסס התואר איש ימיני, שתלה חרון אף ה' בצמותה גזירה הכתובה, ויהיה לאכול.

אך אף שהשתחוו ישראל גם לללס, אמר מרדכי על זה, שלא עשו זאת רק לפניס, והמליץ על ישראל שגס כאשר חוטאים אין זה מפנימיותס, אלא דבר חילוני, ופנימיותס של ישראל קודש לה', וכמו שאמרו הצדיקים, א איד, ניט ער וויל, און ניט ער קאן, זיך אפרייסן פונעס צאשעפער. ואין צישועתס משא פניס, כי הם לא עשו אלא לפניס. וראויה לזה שהקצ"ה מסתכל צעיקר על הפנימיות, יש להציא מהשמן המשחה, שנצטוה משה ליקח צשמיס ראש מר דרור, וכתב הרמב"ן שס, דזהו דס הנדרר צצטן חיה טמאה, ויש לה ריח טוב. וכתב דאחריס הקשו עלה, אין

אינו דן אונס כרצון, דמבואר צילקוט (פ' בשלה רלד) והמים להם חומה (שמות יד-כט), שירד קמח"ל ואמר לפניו, רצונו של עולם לא עבדו ישראל עבודה זרה במצרים, ואתה עושה להם נסים, והיה משמייע קולו לשרו של ים, ונתמלא עליהם חימה וציקש לטבען, מיד השיב לו הקב"ה, שוטה שבעולם, וכי לדעתם עבודה, והלא לא עבדו אלא מתוך שעבוד וטירוף הדעת, ואתה דן שוגג כמזיד ואונס כרצון. כיון ששמע שר של ים, אותה חימה שנתמלא על ישראל החזירה על מצרים שנאמר (שם טו-כח) וישבו המים, שצבו מישראל על מצרים ע"כ. וזה שאמרה אסתר, א-לי זים למה עזבתני, הלא זים עמדת לישראל צשציל טענה זו, שהגם שעבדו עבודה זרה אין לדון בזה אונס כרצון, אם כן גם ישראל כעת לא עשו אלא לפנים, וראויים הם לישועה.

והגדה חז"ל (מגילה יג.) אמרו, ותהי אסתר נושאת חן צעיני כל רואיה (אסתר ז-טו), אמר רבי אלעזר מלמד שלכל אחד ואחד נדמתה לו כאומתו ע"כ. ויש להבין התכלית מהגם הזה, ולאחזה צורך היתה, הלא די היה שתמלא חן צעיני אחשורוש לצדו. ונראה על פי מה שראיתי להקשות על מה שמרדכי ואסתר הצילו

צעיני למה עזבתני ע"כ. ונראה דהנה ברש"י פירש שאמרה, אף על פי שאני בזה אליו מאלף, אונס הוא ע"כ. וכבר הקשו על זה, מהא דאמרין לעיל (טו.) ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת (ד-טו), שצכל יום ויום באונס, ועכשיו ברצון ע"כ. הרי דכניסה זו היא ברצון. ותירונו, שעלם הדבר היה באונס וצחיתר, כדי להציל את הכלל ישראל, ורק לענין האיסור שתיאסר בכך לבעלה מכאן ולהבא, נחשב הדבר כרצון.

והפ'י מה שנבאר יש לומר, דכאשר נכנסה אסתר לאחשורוש לעורר רחמים על ישראל, והגיעה לצית הצלמים, נתעוררה חטאן של ישראל שהשתחוו לאלם, ונסתלקה ממנה שכינה. ועל זה המליצה אסתר עליהן, הלא הם לא השתחוו אלא לפנים, ושמה אתה דן על שוגג כמזיד ועל אונס כרצון, הלא ישראל לא חטאו מרצון אלא מאונס, שהכריחם נבוכדנאצר להשתחוות להאלם, וחנניא מישאל ועזריה שלא השתחוו, ורק אותם לכבשן האש, ואם כן אנוסים היו, ודי בעונש של לפנים, הפחד והיראה מהגזירה, וראויים הם לישועה.

והרי אנו רואים כי ה' הסכים לטענה זו, שגם בעבודה זרה

המלכה, ולא תרויח מאומה מהריגתו, דממילא תהיה חנוסה, על כן סיפרה זאת לאחשורוש, שיוכל להתגלגל על כל פנים מזה אחר כך ישועה לישראל. - ויש לבאר בזה הכתוב (ט-לז), ומאמר אסתר, שאמרה לאחשורוש אודות בגתן ותרש, קים דברי הפורים האלה, מזה נמשך הנס. אך לכאורה איך עשתה כן, הלא מעתה לא תהיה חנוסה, על זה בא התשובה, ונכתב בספר, הרי כתוב בספר שהיתה נושאת חן בעיני כל רואיה, וממילא תהיה חנוסה בלאו הכי, ומגילוי זה לאחשורוש יתכן לזמזום עוד ישועה לישראל.

והנה נאמר במגילה, והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור וגו', וימי הפורים האלה לא יעזרו מתוך היהודים, וזכרם לא יסוף מזרעם (אסתר ט-כח). וזרש"י נזכרים, בקריאת המגילה, ונעשים, משתה ושמתה ויום טוב לתת מנות ומתנות ע"כ. ומקורו צירושלמי (מגילה א-א) נזכרים בקריאה ונעשים בסעודה ע"כ. אך אכתי כריך ציבור, הלא הימים לא נעשים בכל דור, אלא יש חיוב עשיה צימים האלה, ולמה אמר שהימים האלה נעשים. גם מה שדקדק לומר 'האלה' פעמיים, ששניהם מיותרים, ודי באמרו והימים נזכרים ונעשים, וימי הפורים לא יעזרו, דהא כבר הקדים בפסוק

את אחשורוש מיד בגתן ותרש, וכמו שנאמר וידע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה, ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי (ב-בז), הלא אסתר באונס נלקחה לבית המלך, ועתה, כאשר נודע לה שתיקף ימות אחשורוש, לכאורה לא היתה רשאית לספר לו ולהצילו, ואדרבה, כל מה שהיתה יכולה לעשות כדי להינצל ממתת ידו, היתה חייבת לעשות, כדי להינצל מאונסו. ומרדכי הצדיק מדוע גילה לאסתר את אשר שמע מבגתן ותרש, ולא הניח להם להרוג את אחשורוש, וכך תינצל אסתר מידו של אותו רשע. וכריך לומר שבמיתת אחשורוש לא היתה שום הצלה לאסתר, משום שמסתבר שהמלך שהיה עולה על כסאו, היה יורש את אסתר כמלכה, כמנהג מלכי העמים, ואם כן היתה נשאת באונסה תחת בעל גוי, וכיון שכן, הצינה שבדאי עתה במצבה נשלחה להציל את המלך כדי להציל הצלה וישועה לעם ישראל (הוצא בספר כמוצא שלל רב דף טז).

ובמיתתה אם היתה נושאת חן רק בעיני אחשורוש, באמת לא היתה רשאית לגלות זאת לאחשורוש, כי אדרבה תהרג אחשורוש, ולא תהיה חנוסה עוד, אבל כיון שעשה ה' שהיא נושאת חן בעיני כל רואיה, אם כן גם המלך השני שיבא אחריו יירש את

ויש' לומר כי ה' משנה את העמים ומחליף את הזמנים, ובכל שנה ושנה ממשיך הקב"ה אותו היום של הנס, כאלו אנו עומדים צו בשעות הללו, ולכן אנו מרגישים צו מעין השמחה שהיה אז, וכאילו כעת זכינו להנס, והשמחה מחודשת בכל שנה כמו שעת הנס. וזהו כוונת הכתוב, להיות עושים את יום ארבעה עשר לחדש אדר, ואת יום חמשה עשר צו, בכל שנה ושנה, כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם (ט-כא), שצכל שנה ושנה ציום י"ד וט"ו, נהיו עומדים בהימים שהיה אז הנס לישראל, ויהיו דומים בהרגשתן כהימים ההם אשר נחו בהם היהודים. וקימו וקבלו היהודים להיות עושים את שני הימים האלה ככתבם 'זמנס' צכל שנה ושנה, שיהיה צכל שנה ימים הללו, כאלו אנו עומדים 'זמנס' בהימים שנעשה בהם הנס. והימים 'האלה' זוכרים 'ונעשים' צכל דור ודור, היינו הימים האלה של זמן הנס, הם נעשים צכל דור ודור, שמתחדש צפועל עוד הפעם הימים הללו, וימי הפורים 'האלה' לא יעברו מתוך היהודים, שימי הפורים הללו שהיה בהם הנס, הם צעלמס נעשים צכל דור.

הקודמת, קימו וקבלו וגו', להיות עושים את שני הימים האלה ככתבם וזמנס (ט-כו). וגם צכתוב זה לריך ציאור מה שאמר ככתבם 'זמנס', דכיון שקבלו עליהם לעשותם ככתבם, הרי כתוב שם שיעשוהו צזמנס, ואס קן זמנס נכלל צבר צכתבם.

וגראה כי הנה צפורים יש שמחה מיחדת ומרוממת אלל כל אדם ציתר שאת, ויש ריבוי שמחה פנימית צכל אדם, אשר זהו לכאורה נגד טבע האדם, שהרי לכל אדם יש מאורעות צהייים ימים של שמחה, ולדוגמא יום חתונתו ושמחת לבו, אלל אחר שחגג יום שמחתו, לשנה אחרת ומכל שכן לשנתים וכו', ציום צוא היום המאורע וזוכר עליה, השמחה מועטת מאד, שלא צערך השמחה שהיה לו אז, כי צבר נתיישן ועברה זמנה, ועולה רק צזכרון השמחה ההוא שהיה לו צימי קדם. ומכל שכן כאשר זה לא היתה השמחה הפרטית שלו, אלל יום חתונתו של אציו וזקנו, על אחת כמה וכמה. לא קן כאשר חוגגים ישראל ימי הפורים, על הנסים שעשה ה' לצבותינו צימים ההם, יש תמיד שמחה חדשה, עם חיות כזה, שכאילו כעת נעשה הנס.

על הטוב יזכר

ידידינו החשובים שהשמחה במעונם שנדבו להוצאת קונטרס הזה

* * *

הר"ר ישראל אשר פראמאווטש נ"ו
לרגל נישואי בנו החתן אליעזר זוסיא נ"ו
עב"ג בת הר"ר יוסף פעלדמאן נ"ו

* * *

הר"ר יוסף לעפקאוויטש נ"ו
לרגל נישואי בנו החתן משה יעקב נ"ו
עב"ג בת הר"ר יחזקי' קריצלער נ"ו

* * *

הר"ר חיים וויינבערגער נ"ו
לרגל נישואי בתו תרז'
עב"ג בן הר"ר יעקב מרדכי פאזנער נ"ו

* * *

החתן אנשיל שטייף נ"ו
לרגל נישואי
עב"ג בת הר"ר משה לייב לויפער נ"ו

* * *

החתן מרדכי בינעט נ"ו
לרגל נישואי
עב"ג בת הר"ר אשר קליין נ"ו

* * *

הר"ר שלמה צבי זינגער נ"ו
לרגל הולדת בנו למול טוב

* * *

הר"ר דוד הכהן רובין נ"ו
לרגל הולדת בתו למול טוב

* * *

הר"ר יוחנן אליעזר כ"ץ נ"ו
לרגל הולדת בתו למול טוב

* * *

הר"ר אהרן ווייסבערג נ"ו
לרגל הולדת בתו למול טוב

* * *

הר"ר שמואל יצחק בריעף נ"ו
לרגל החלאקה לבנו נ"ו

* * *

הר"ר מרדכי אלימלך טענענבוים נ"ו
לרגל החלאקה לבנו נ"ו